

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XVII. Ardentissimi amoris & delectationis affectus, qui in hoc divino
animæ cum Deo connubio exercentur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

Tertia lucis & contemplationis consequens di-
vinam Unionem gradus.

Primus gradus amoris ipsam divinam Unio-
nem praecidens.

S. 4.

S. 1.

vid. nos. TRANSACTA hac divina unione, animaque ad Domini-
teipsum, ecstasi cessante, reversa ex gratia & ci Tom. 7. lucis plenitudine, quam ibi uberrimè in suo fonte
Biblioth. re, unionis tempore degustavit, divina quædam
Theol. lib. claritas in intellectu remanset; enique habituali
7. sect. 5. suo splendore suavitatem illuc traxit, adeo ut in cunctis
cap. 6. & virtutibus vetam præstet ac inducat discretionem.
seqq. & Hujusmodi deinceps hominibus nulla est revela-
no. Ant. tio necessaria, neque supra sensus rapi opus han-
tonii ben, quandoquidem vita, conversatio, & habita-
Tract. 4. tio eorum supra sensus & inferiorum animæ por-
directoriū portionem in spiritu agitur, ubi quidquid sibi, vel eis,
mystici vel alius necessarium est, DEUS manifestè soler-
disp. 4. spirare.

sect. 2. & Præterea, quotiescumque volunt, celissimam
seqq. DEI naturam, & incomprehensibiles illius pro-
prietates illuminatis oculis facilissime contemplan-
tur, & non raro, pandente lumen DEO, quod in manibus absconditum portat, ad divinam unio-
nem percipiendam dulcissime rapiuntur. Crescit
etiam in his quotidie divinum illud à DEO infu-
sum lumen, & ad ejus incrementum, mirabiliter
quoque augetur amor, hacque ratione luvis fit
circulus, cum ingenti amoris & locis augmento.
Plura dicimus inferius de splendore intellectus ac
luce relicta, transacta hac divina unione, illius mi-
rabilis effectus ampliori discursu recensentes.

Neque alienum ab ipsa veritate existimo, pu-
rissimis aliquando menibus in hujus mortalitatis
regione adhuc peregrinantibus scientiam, quam
per se infusam Theologi vocant, saltem his, quæ
spirituallè connubium sive matrimonium cum
DEO contraxerat, ab ipso DEO, quod actum sal-
tem, aliquando infundi. Quid vero sit haec scientia
per se infusa, & quid lumen & species per se in-
fusa, transiunt & per modum actus, plenius lib.
6. de Contemp. cap. 6. per tractavimus. Quod qui-
dem lumen infusa scientia non solum primo pa-
renti, sed & aliis Ecclesiæ Proceribus à DEO ful-
se communicatum, ut probabilius & certius in-
dicavimus. Recolenda sunt ea, quæ ibi latiori less-
mone distinximus.

CAP V T XVII.

Ardentissimi amoris & delectationis affe-
ctus, qui in hoc divino animæ cum DEO
connubio exercentur.

Vid. sect. 1. In hoc secreto animæ cum DEO connubio, in-
6. modo ter ceteras animæ potentias, voluntas ardentissi-
citat. Bi- mè amorem flagrat, & quasi consumitur. Cum e-
Bibliotheca, nem ipsa DEUM complectatur, maiores ceteris
& Tract. ex illo uberrimo fonte aquarum viventium rivu-
3. part. 3. los, tempe amoris & delectationis exhaustit. In-
Theol. altiori & sublimiori modo, quam umquam alias,
mystic. non tam clare & distinctè, DELIM ipsum per-
Phil. cept. voluntas vero in ipso amoris & delectationis
nol. fonte sapidissima divina suavitatis fluenta degu-
dis. 1. 3. stia. Operæ tamen premium erit, majoris claritatis
6. 4. gratia, hujus divinitatis, divinam hanc unio-
nem concomitantis (icut antea de luce fecimus)
in tuis gradus dividere.

Huius ergo divini amoris primus gradus con-
tingit, cum anima astutæ illo & impatienti
amore, præ nimio sponsi desiderio, languet om-
nino. De quo plura scripimus lib. 2. cap. 7. Ad
hunc quidem amoris languorem liquefactio con-
sequitur, quæ videatur esse immediata, imò neces-
saria dispositio ad amorem unitivum, ut eruditus
Richardus de Amor. inseparabil. cap. 4. docet. Ut
autem ait, hac unitiva virtute concurrere possumus affectus
amantis, cor amantis à se liquefacti esse, ut transfundit posset, & transformari, & in illum quem
amat mutari, & uniri alteri, quemadmodum aqua
stilla infusa vino deficere à se tota videtur, dum alterius
saporem induit & colorem.

Et paulò inferius: Factum est (ait ille) cor meum
tamquam cera liquefaciens. Res liquefcente molitur,
dilatatur, purgatur: & nunc hunc triplicem effectum
considera in amore, qui verè ignis divinus est corda re-
solvens, purgans, & consfans in massam unitam, quem
admodum varia metalla soluta igne concurrunt in a-
num.

Et infra: Ecce vide tu, ne forte Propheta senserit idip-
sum, qui cum cor suum cera liquefcente comparsit, pro-
tinus adjunxit. In medio ventrū mei. Liquidam er-
go fuit, sed extra se non effusus. Solus effusus, quæ sic
intendit alius, ut sibi non ascendat. Videat autem aposto-
lus, ne forte persuaserit. Neque etiam necesse est ut in
his excessibus, quibus humana stirps lucis infusa
divino manere ardentatur, extra se esse dicamus, cum
Paulus in suo raptu, an in corpore, an extra corpus
fuerit, se dicas prorsus ignorare. Vbi ergo sumus? inquit.
In eo quod interior est sibi. Profundum est cor hominis,
& inscrutabile: homo enim in secreto sibi est, quod
solus suis suis noscas quod interior. Non ergo cau-
sus, sed inducatur spiritus in illo interiori canculo,
quodque & illic clavis seorsum sensum est in secu-
rius secretusque castissimo complexus contenens: cum
dilecto, & ibi melius secum sunt; & cum sic ibi sunt
similis, tunc sibi habent. Porro cor liquefactionis purgari
necessere est, & ad purum excoqui, si quam habet su-
ram, ipso amore, qui ignis consumens est, pal. ac igno-
rantia & delicta a levigatis purgans, & purgatis man
animam faciens, divino dignam conjugio, non haben-
tum maculam neque rugam. Hæc Richardus, qui
cordis liquefactionem, dilatationem, & purgationem
esse omnino necessariam, ut cor amantis
transfundiri possit, & in illum quem amat mutari,
& uniri alteri ostendit, non aliud quæm aque stila
la infusa vino deficere à se tota videtur, dum vino
unitur, & in illud transformatur, illius saporem &
colorem induens.

Nec otiosum esse potest amorem in isto primo
gradu nam mīris amoris exercitii ibi sub umbra
expectans sponsi adventum, præcipue vero quin-
que, quæ sunt intrinsecæ & ardentissime charita-
tis signa, fulcitur. Primum, sunt initia & profunda
suspiria, quæ quasi quotidiam amoris nuntios, donec
quæcum præsentia Dilecti visiter & viu reficiat, emit-
tit. Secundum, sunt alta desideria, quibus sursum ex-
mens effertur, nec quiescere potest donec ad lo-
cum suum, id est, ad amarum, perveniat. Terrium,
quibus sunt cogitationes languidæ; præ magnitudine c-
onim amoris omnia temporalia, imò & spiritualia
animæ fastidium inferunt: solù enim Dilecti pra-
senzia potest esse contenta. Ex quo sequitur quatinus
excl-

exercitium, quod nihil aliud est, quam expectatio
temporaliam concus sus amoris impeditur vel re-
tardatur, qualitercumque tota mens turbatur,
& expectatione attardatur. Amans enim omni-
mora nimis longa videtur, & qualiter expectatio
onerosa. Quicunq; exercitium in hoc statu, sunt
affectiones exstinctae: nam tunc potius est ubi am-
at, quam ubi animat: amor enim ibi est ita effi-
cax, ut vehementer tendentiam in rem amatam
efficiat. Hæc amoris perfecti exercitum latius pro-
sequitur D. Bonaventura *litter. 4. Aeternit. dist. 4.*
art. 4. & quia plenius de hoc amore divinam Unionem antecedente praedicto *cap. 7.* & alibi exp̄
scriptissimus, ad secundum amoris gradum prope-
remus oportet.

**Secundus amoris gradus, in quo hæc felicissima
unio cum DEO consistit.**

9. 2.

Secundus vero amoris gradus ille dicitur, quan-
do mens hominis tota liquefacta, in illam tra-
pitur divini lumini abyssum, ac omnium penitus &
simpli oblitus, tota in DEUM suum transit.
De hoc secundo amoris gradu, quem sextum amoris
actum voca Dionysius Carthaginianus de
Fonte lucis, capite 17. ait: Sexus amoris & gradus est
a leipo prioris deficeratque dehinc, ita ut taliter amans cum Apostolo fateatur: *Vivo jam non
ego, vivus vero in me Christus.* Langor etiam namque
mortis contergit solus. Itaque superdilectus sumus ac
superplutus DEUS te ab anima amoris com-
tanio nunc ore expectari, cum tanto desiderio ap-
peti cernens, cum ingenti dignatione ac mita libe-
ralitate ad illam revertitur, ad clariorē, quam antea
fui contempla tonem, ac calidorem amorem eri-
gens eam in tantum, ut fette nequeat. Quemadmodum Jeremias Propheta cap. 20. certatur, *Factus
est sermo, in quiens, Domini in corde meo quasi ignis
astuans, & defecit ferre non sustinet.* Et alius: *Concupi-
scit & defecit anima mea in atria Domini.*

Raptus enim & absorptus, introductus &
immeritus animus in divinitas gloria, in oceanum
Dei, aut immensum, præadmiratione incompre-
hensibili Majestatis, & entis æterni prosilis inde-
pendenter, nuliusque indigentis, cojus nulla est
causa, in cuius manu sunt omnia, defluit protus
ac deficit a leipo, transfixusque torus in principium
majestatis, in fontem luminis, & Deitatis abyssum:
conquiescens atque obdormiens in dilecto,
& aiud nihil adveniens, prædominantere in ea in-
tuitione caliginis, totumque præoccupante ardore
amoris. Quod vir sanctus advertens, *Inflammatus
est cor meum, inquit, & renes mei commutati
sunt, & ego omnibus redactus sum, & nescivit.* Plal.
71. O quam bene & opime est tunc anima amo-
rolo, quam serena, quam jucunda, quam coifor-
ma ac tranquilla, tunc omnia tunc in eis! Ubi tunc
nebulæ virtutum, turbinæ passionum, involu-
tionesphantasmatum, varietates & strictionum, in-
quietudo tentationum? nonne à præsencia Solis
justitiae, à conspectu & ardore auctoritatis glorie So-
lis sapientia fugiunt omnia illa? Hæc ille.

In hoc itaque gradu anima suo sponso felici-
ter unitur, & sit in celo silentium quasi diuidia
hora, & quidquid molestie an ea faciat, ab eo be-
tetur a gloria. Hic dum mens a se alienatur, dominus
illam divinam & arcanam unionem rapiunt, dum
ab illo divini amoris pelago undique circumda-

tur, ac intime penetratur, seipsum penitus evan-
divinum quemdam affectum induit, & inspecta
pulchritudini configurata, tota in illam gloriam in DEUM transformata transeat. Sub hoc itaque
statim mens fugit mel de pecta, oleumque de lasso
dorissimum, & sub illo Divinitatis montes (id est,
DEUS ipse anima unitus) illatant dulcedinem, &
Deitatis colles dunt lac & mel, ipsaque Domini
gloria fœderis inpler tabernaculum: sic autem
suam præsentiam infinitè amabilem exhibet, ut
faciem suam minime ostendat; amorem & dul-
corem infundat, sed faciem suam & decorum
suum non ostendat: nondam enim in hac vita ap-
paret in lumine, quamvis in amoris igne se mani-
festet: unde in hoc gradu anima dilectum suum
ipsam deoscularem sentire omnino potest, vide-
re tamen non potest.

Cogita igitur, quanta erit amoris magnitudo,
qua Beati ex unione suis voluntatis cum suum mo-
bono fruuntur in gloria, quia ea quam nulli in hac
vita percipiunt, non malum dicit ab illa: licet
enim anima DEUM non videat, dicunt tamen
vivere cum DEO, vivere de DEO, esse in DEO,
& DEUS in ipsa, qui est omnia in omnibus: dicitur
etiam habere & possidere DEUM, qui est
summum bonum, & ubi est summum bonum, ibi
est summa felicitas, ibi vera letitia, licet non omni-
nino plenè, dum peregrinatur a Domino. Et
huc quidem inchoate beatitudini jure congrue
possunt carmina illa, quæ Hugo Victorinus lib. 1.
de anima, cap. 4. in laudem æternæ vitæ compo-
suit:

*Est ibi pax, pietas, bonus, virtus, & honestas,
Gaudia, letitiae, dulcedo, vita perennia,
Gloria, lux, requies, amor, & concordia dulcis.*

Hæc omnia reperiuntur in isto spirituali DEI &
animæ matrimonio: cuius quidem thalamus nup-
tialis conditiones, in quo nobisissimum istud ani-
mae cum DEO connubium celebratur, apostolus
præscribit Laurenzus Jastinianus in lib. de Caso
connubio, cap. 25. dicens: *Thalamus quidem nuptialis
est, in quo casta Verbi & anima connubia consum-
mantur, & tamquam in sede propria suaviter resideret
sapiens.* In eum non audient irrumpere adversarii
proper Angelorum custodiens vigilem, a sponsi inhabi-
bitantibus ut a facie gladii fugiantur aspectu. Ibi iuge ce-
lebratur convivium, & virtus comeditur satisimè
sagittatus. Pax in illo gustatur interna, securitas tran-
quillitas, tranquilla felicitas, iucunditas magna, sudes
serena, amabilis societas, oscula unitario, contemplatio
ne delectatio, suavitatis in spiritu sancto; ibi cali Janua
est, & paradisus portia.

Sponsa frequenter de thalamo descendit in celum,
& de celo jugiter sponsus descendit in thalamum.
Non parva, non de salute incerta ingrediunt sponsi
in supernorum mansiones, sed tamquam in dilecti
domum & in propriæ possessionem. Ut enim emer-
ret illam, vendidit sua, & tradidit egeni. Ut illam lu-
cavetur, pugnavit cuicunque tentationibus, pugnavit
cum spiritibus iniquis, quotidianè pugnat contra
se. Non temerari, sed consideranter intrat in atria
sponsi. Nam eis alias advenit fuerit sancta illius
cavaria, nunc vero in celo scilicet est Sanctorum, &
sponsa Verbi, cui ex amore privilegio, omnia que
sunt sponsi debentur. Amor quippe versus nihil riva-
lum habet, nihil preponit, sua sequent gratan et imperi-
tur; ea quoque legi, ea chartare quæ larvæ
propria, existunt aliens. Ex amore igitur manus exube-

Ecc 3

148

Thom. à Iesu Oper. Tom. II.

ranta, satis est inter Verbum & animam familiaritatis, locutionis fiducia, gloria certudo, & conditionis inconsideratio. Numquam presumeres anima, quamvis munda, quamvis sancta, accedere ad Verbum, loqui illi, importunique petitionibus invincibilem vincere, si non interveniret amor.

Et infra: Peftquam fidelis anima connubii vinculo Verbo sociata est, innovata sunt signa, prodigia immutata, & antiqua restaurata miracula. Dum Sapientia ex Altissimi ore prodiens, in montibus salienti, collesque transiens, humanae illabatur menti non recessura, sed ibidem perpetuo moratura. Merito igitur pro sancti Laude connubii observanda est dies & hora, quando Verbum ingreditur in mensu thalamum, & una cum sponsa grata capit secreta silentii. Clanculo quidem diffundi, sunt vernantes flores, convallium lilia, & rofarum odorantia, ut thalamus omnis suaviter redolat. Tunc Prophetarum cuneus sancto ferventium Spiritu aq[ua]volandus est, unde cum Patribus omnibus Testamento veteri universi quoque nova Legis Sancti, & pricipiis Virginum sacra ius numeris invitauit est, ut confusa modulatione epithalamii hujus effrant praeconia: ipsa etiam Angelorum & Archangelorum, ceterorumque beatorum spirituum agmina, necnon & cantores omnes atque cantantes celesti jerusalem & curia paradisi extortandi sunt, ita ut ipsum nullus remaneat, qui venerandi connubii non servet excusas.

Resonent ibi organa, & vox semibucca ac psalterii benesonantia, sonus exultationis, jubilationis ac laudes per universum audiatur orbem. Ascendat nubium aetitudinem, transcendat alta celorum, & ad aures usque perveniat Domini exercituum, illicque immensas referat gratiarum actiones pro tanti dignatione mysterii, tamque exuberantissima Unigeniti sui charitate: omnis quisque law, omni honor & gloria exigua est tanti respectu connubii. Hac illa.

In hoc etiam gradu aliquando pre amoris & voluptatis magnitudine cor ipsum dilatatur, & aperiuntur poris ac patentibus quasi rumpitur. Unde, licet amor boni non sit passio que lesionem inferat, ex vehementiori tamen intentione sua corpus etiam ludit, ipsumque sauciatur, unde cor in illa expansione leditur quidem, sed absque mortore: huc enim est dulcissima quedam passio, qua cor ipsum affici mirabiliter concupit. Solet tamen adeo suavissima hæc lascio ingravescere, ut mortem quoque felicissimam inferre conveget; invaleat enim amoris imperus, & cor ex ardenti illo desiderio DEI tantum angitur, ut passioni succumbat.

Quod quidem fastig mortis genus beatissima Virgo MARIA possit videtur: quin & ipsa quaque S. Virgo TERESIA (ut Episcopus Turianensis in ejus Vita refert) illud idem facta fuisset videretur, quemadmodum ipsa post suum est vita dilectionis aperte manifestavit. Similis certè fuit orbitus, quo quidam miles interierit, qui pluribus Terrarum sanctæ locis devoè perdustratus, in locum deinde suavi JESU Christi memoria maximè celebrarem atcedens, tanto amoris ignem medullitus flagravit, adeoque subili cordis lesionem sauciatus fuit, ut ex ipsa amoris intemperante violentia animam feliciter efflaverit.

Tertium amoris & lucis translatæ
Unione gradus.

§. 3.

TRANSACTO hoc ineffabili & jucundissimo annæ cum DEO connubio, quod quidem brevissimo tempore, & forsitan vix ad horam perdurat (ut Patres communiter faciunt, & S. Vito TERESIA lib. sua Vita cap. 18 scribit) mirabilis amoris & lucis, altiarumque virtutum affectus in animam derivantur. Jam anima, quæ in cella virinæ ante fuerat ebria, sobria egreditur, celestibus tamen ditiis, ac gemmis pretiosissimis tam lucis quam smotris condecorata. Licet enim amor illi fructuus, illa actualis unio, & divinus cum DEO nexus cessaret: manet tamen adhuc in voluntate, illa elapsa ebria unione, alia quedam unio (non minus nobilis ebria illa) quæ sobria dicitur.

Cum igitur anima in superiori amoris gradu divino amore succensa, in DEUM fuerit transformata, ex illo igne divino (de quo loquens Hieronimæ cap. 1. Thren. Immisit, inquit, ignem in oculis ardor, & eruditus me) maximus planè charitatis ardor in voluntatem, ac intelligentie lumen in intellectum dimanant, qui quidem ardor charitatis nitor, eam tranquillo quodam & quieto amore delitabiliter afficit, nec erumpit ut ante impatiens & astuans amor efficiebat, sed potius est omnino lens, purus & perfectè defacetus vel excoctus ad instar olei, quod amplius non supererfluit, cum fuerit sufficiens ebullitum. His amor nobilior est alio, sicut aurum terrena; & subtilior, sicut aer aquæ, qui continuò trahit animam ad jugem & subteminentem cum DEO unionem. Calor autem hujus amoris tam efficax est & penetrans, ut ossium medullas actotum hominem consumere, & quasi ignitum carbonem in immensum illum divini amoris ignem trahere & transformare videatur.

Ite vero ardentissimus amor, tractata illa fruiva unione, quasi per modum habitus voluntatis à DEO conceditur: manet enim in anima omnino radicatus: neque sicut ille prior, citro pertransit, sed continuò ponit ac perenniter à voluntate divini amoris incendio ignita proficit, qui animam in hoc statu ad divinæ voluntatis nutrum facile applicat & accommodat, in qua quidem plena conformitate Christianæ perfectionis summa consistit. De hujus vero gradus ardenti charitate, et enique virtutibus, præclarus Richardus de Gradibus violentia charit. scripsi, dicens:

Cum igitur anima in hunc modum divino igne fuerit decocta, mediocritus emolumenta, penitusque liquefacta, quid jam supererit, nisi ut propinquatur ei, quæ sit voluntas DEI bona, beneplacens a quo perfecta, quasi quedam ad quam informe multitudinis consummatæ virtutis formula? Sicut enim ex clufores liquefactis metallis, propositis que formulis, quamlibet imaginem pro voluntatis arbitrio excludant, & vala quilibet juxta modum congruum formamque destinatam producent; sic anima in hoc esse ad omnem voluntatem divinæ numen facile se applicat, in modo spontaneo quodam desiderio ad omne ejus arbitrium seipsum accommodat, & juxta divini beneplaciti modum, omnem voluntatem suam informat.

Et sicut metallum liquefactum quocumque et via aperitur, facile ad inferiora currendo desibi-

Vid. Bal-
thas. à S.
Cathar.
in cap. 5.
& Caste-
li anima
S. M. Te-
res. & Jo-
sephum
a JESU
MARIA
lib. 5. cap.
14. vita
B. M. A-
RIÆ
pag.

Quo-
modo
lomo
dicitur
quodâ-
modo
immot-
tus &
impaf-
fita.

ut sic anima in hoc esse ad omnem obedientiam se sponte humiliat, & ad omnem humilitatem extra divinam voluntatis ordinem inclinat. In hoc itaque statu animae ejusmodi praeponitur forma voluntati Christi: unde & dicitur ei ad Philip. 2. Hoc enim sentiret in vobis, quod & in Christo / EST: qui cum in forma DEI esset, non rapinam arbitratus est esse aequaliter DEO; sed semetipsum exinanivit, formam servi accipiens, in similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo. Humiliavit autem semetipsum factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis. Haec est forma humilitatis Christi, ad quam conformata se debet, quisquis supernum consummat: charitatis gradum attingere volet.

Et infra: Quid igitur in hoc gradu est, veraciter dico potest: Vivo autem jam non ego, virus vero in me Christus. Incipit ergo in novitate vita ambulare, qui eusmodi est, quia de reliquo sibi vivere Christus est, & mori lucrum. Coarctatur sancte duobus, desiderium habens dissolvi, & esse cum Christo: multo enim melius permanet in carne necessarium ducit propter nos; charitas enim Christi urget eum. Fit igitur nova creatura, qui hujusmodi est, veretera transierunt, & ecce nova facta sunt omnia, in tertio enim gradu mortificatus, in quarto quasi resurgens est mortuus jam non moritur, mors illi ultra non dominabitur; quod enim vivit, vivit DEO. Secundum aliquem igitur patrem, hoc gradu efficiunt immortalis cit, & timentes ac morientes mediis inter fte, it necessitatique finem imposuit? Ecce in quantum presumptionis audaciam consummatio charitatis soler mentem hominis erigere! Ecce quomodo facit hominem ultra hominem presumere! Sig enim totum plus est quam humanum quod de Domino presumit, quod pro Domino agit, quod in Domino agit, quod in Domino vivit: totum micum, totum stupendum. Q. antum presumit de Domino, tantum se dejet pro Domino: quantum ascendit per presumptionem, tantum descendit per humilitatem; sicut supra hominem est quod ascendit per fiduciam, sic ultra hominem est quod descendit per patientiam. Haecenus RICHARDUS.

modum anima in hoc gradu efficit immortans & impensisibilis : quomodo enim mortalis est, si morti non potest: aut quomodo mortis potest, si ab eo separari non potest, qui vita est. Scimus latus cuius sit ista sententia, *Ego sum via, veritas, & vita*: Joan. 1.4. Quomodo ergo morti potest, qui ab illis separari non potest? *Ceterum sum, inquit Apostolus Rom. 8. quia neque mors, neque vita, neque Angelus, neque Archangelus, neque Principatus, neque Potestates, neque Virtutes, neque Instantia, neque futura, neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit nos separare à charitate DEI, qua est in Christo IESU.* Nonne ille secundum aliquem modum impensisibilis videri posuit, qui illata damna non sencit, qui semper ad omnem injuriam hilaretur, & quidquid inferatur ad penam, totum presumit ad gloriam, juxta illam Apostoli sententiam 2. Corinth. 12. *Libenter gloriarob, inquit, in infirmitatibus meu, ut inhabuerit in me virius Christi,* quasi enim impensisibile manet, coi in pal- sionibus & contumelias pro Christo complacere. Propter quod complacito mibi, inquit, in infirmitatibus, in contumelias, in necessitatibus, in persecutionibus, in angustiis pro Christo. Qui in hoc gradu est, in aliis gradibus, & in aliis gradibus, qui me- charas.

Præterea, teste Carthusiano de Fonte lucis, cap. 15. ex illo procedit amore & gloriatio in adversis, castigatio carnis, custodia cordis, humiliatio mentis, despectus tenetorum, desiderium æternorum, & omnis actus virtutum. Cumque anor privatus omnium si radix vitiorum, constat quid ed evulso, cuncta eradicentur peccata. Quo facto, iungunt cordi interna munditia, & chaivas DEI pura, fortis, fixa, ac fervida, sieque ad omnem bonum & illuminationes aliissimas, ac frequentes, & quasi continuas, ad inflammationes & st. & tissimas, ad transformationem Deificam, ad apatum, ad ecstasiū, ad exercitationem letentissimam, tranquillationem dulcissimam, domum Angelis proximam est anima cum disposita, statque velut in contactu continuo Solis æterni, Solis justitiae, Solis sapientiae infinitae, ut exuberantissime ac indesinere ac illius ure, calefa, penetretur, implatur, ac inundetur ab illo, & instauretur, testi, per viii & politi, luminosi atque clavisim objecta, sublitrata, ac apertissima est superlucidissimo Soli immenso. Idecirque non cessat Sol ille liberalissimus, fulcidia gratia, fluentia sapientie charitatis scintillas in illam diffundere. Hoc

dicete fidenter potest: *Omnia possum in eo, qui me confortat, et quod sciat saturari et elarire, & abundare et penitentiam pati.* In hoc gradu *charitas omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet.* In hoc gradu *charitas benigna est, passio est, non est ambitiose, non querit que sua sunt.*

Et paucis interiectis, postquam de amore & transformatione in Christum & patienti desiderio dixerat, de ardentissimo quo teruntur ei & proximum amore, addi, dicens:

Qui ad hunc charitatis gradum ascendit, absque dubio in hoc gradu amoris est, qui veraciter dicere potest: Omnibus omnia sicut sum, ut omnes facerem salvos. Denique caput anathema fieri à Christo pro fratribus suis, qui ejusmodi est. Quid ergo dicemus? nonne hic amoris gradus videtur animum hominis nisi in amorem vertere, dum non finit eum in sua emulauione modum nealiam tenere? Nonne summæ amicitia videtur ac sanctus Ignatius in rabili dilectione & sanctitate conspicuus, aliusque Ecclesiae Proceri, qui & viae sanctitate & doctrina universalis Ecclesiam illustravit?

Quan-
tum pre-
sumitur
de Do-
mino,
tantum
pro eo-
dē quis
le dei-
cir.

**Effectus
hujus ar-
moris
recen-
suntur.**

卷之三

vid.nost.
Balibas
in hac
capita
lib.Maf.
Com-
mentar.